

Strateginen sopimus 2021

1.1 Kuvaus toiminnasta (kaupunginhallitus)

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa ja hallintosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimiala ja sen lautakunnat edistävät asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kaupungin kilpailukykyä ja kestävä kehitystä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (166/2019), laissa yleisistä kirjastoista (1490/2016), museolaissa (729/1992, 877/2005), teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992, 1066/2007, 342/2014) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/98) säädetty huolehtia kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa. Vapaa-aikatoimialan kaikessa toiminnassa asukkaita tulee kuulla keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Uudistettu laki kuntien kulttuuritoiminnasta tuli voimaan maaliskuun alussa 2019. Sen keskeisenä tavoitteena on edistää kuntien kulttuuritoiminnan toimintaedellytyksiä, sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumisesta ja demokratiakehitystä sekä kuntien elinvoimaisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Lähtökohdانا on kulttuuripalveluiden yhdenvertainen saatavuus. Laki ei aseta kunnille uusia tehtäviä tai velvoitteita verrattuna edelliseen. Keskeisimmät muutokset ja lisäykset lakitekstissä ovat: kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja toiminnan arviointi.

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) tuli voimaan 2017 ja määrittelee yleisen kirjaston tehtävät seuraavasti: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työkentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Yleiset kirjastot ovat maksuttomina perus- ja lähipalveluja. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan yleisiä kirjastoja koskeissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (410/2015) 22 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

- Vapaa-aikatoimialan kirjastopalvelut koordinoi Vaski-yhteistyötä ja toimii Lounais-Suomen alueellisena kehittämiskirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön erillisen rahoituksen voimin.

Museolaissa (729/1992, 877/2005) museotoiminnan tavoitteeksi on määritelty ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta talentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu- toimintaa.

- Vapaa-aikatoimialan museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatoiminnan, tutkimuksen, museopedagogiikan sekä näyttely- ja julkaisu- toiminnan kautta, ja toimii alueellisena vastuumu- seona vuodesta 2020 alkaen.

Teatteri- ja orkesterilaissa (730/1992, 1066/2007, 342/2014) toiminnan tavoitteeksi määritellään tuottaa taiteellisista lähtökohdista teatteri- ja orkesteripalveluja ja edistää niiden alueellista saatavuutta sekä saavutettavuutta eri väestöryhmille.

- Turun Kaupunginorkesterin (TFO) päätehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen
- Yhtiöksi vuonna 2014 muuttuneen Turun kaupunginteatteri Oy:n tehtävänä on näyttämötaiteen tuottaminen, kehittäminen, edistäminen ja teatteriesitysten tuottaminen. Kulttuurilautakunta on solminut Turun kaupunginteatteri Oy:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Sopimuksessa on määritelty yhtiön teatteripalveluiden tavoitteet ja kaupungin osoittaman avustuksen suuruus, jotka vahvistetaan vuosittain.

Liikuntalaki (390/2015) asettaa kunnan tehtäväksi yleisten edellytysten luomisen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle: 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa; sekä 3)

Vapaa-aikatoimiala

rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Laissa painotetaan eri toimialojen yhteistyötä sekä paikallisen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittämistä. Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaattensa liikunta-aktiivisuutta

Valtioneuvosto hyväksyi lokakuussa 2018 eduskunnalle annetun *liikuntapoliittisen selonteon*. Se kattaa mm. linjaukset liikunnan lisäämisestä elämän eri vaiheissa, liikuntapaikkarakentamisesta, liikunnan kansalaistoiminnasta ja huippu-urheilusta. Päämääränä on lisätä merkittävästi ihmisten fyysistä aktiivisuutta.

- Vapaa-aikatoimialan liikuntapalvelujen tehtävänä on aktivoida turkulaiset liikkumaan ja parantamaan hyvinvointiaan liikunnan avulla. Liikuntapalvelukeskus tuottaa liikuntaolosuhteita ja -palveluita niin yksittäisille kaupunkilaisille kuin liikuntaa järjestäville yhdistyksillekin. Palvelualue seuraa liikuntalan kehitystä, pitää yllä tilannekuvaa turkulaisesta liikuntakulttuurista ja kehittää sitä.

Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisolain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Lisäksi lailla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä ja se pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja sekä nuorten oikeuksien toteuttamista. Lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee em. tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Suunnittelua ja toimeenpanon

kehittämistä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:ssä tarkoitettua tukea ja erityistä tukea.

Kunnan tulee tarjota ja järjestää lapsille ja nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsitteilyyn ja heitä tulee kuulla edellä mainituissa tai heitä koskevista asioissa.

- Vapaa-aikatoimialan nuorisopalvelut tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (kaupunginhallitus)

Taustaa

Vapaa-aikatoimialan keskeisiä tavoitteita ovat palvelujen saavutettavuuden parantaminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, eriarvoisuuden vähentäminen sekä tiedolla johtaminen.

Kaupunkien toimintaympäristöön ja siten myös vapaa-ajan palveluihin vaikuttavia tekijöitä ovat mm. ilmastonmuutos, väestörakenteen muutos (erityisesti ikääntyvä väestö), polarisoituminen, vähemmistöityminen, julkisen talouden muutokset, teknologinen kehittyminen, työn murros, elämäntavan muutokset, jatkuvan oppimisen tarve ja yksinäisyyden lisääntyminen

Kansallisesti on runsaasti vapaa-aikatoimialaan vaikuttavia linjauksia sekä ohjausasiakirjoja. Hallitusohjelmassa korostetaan harrastamisen merkitystä nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäjänä. Jokaiselle lapselle ja nuorelle halutaan taata aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Valtioneuvoston selonteossa kulttuurin tulevaisuudesta "Kulttuuri vuonna 2035" ja uudistetussa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta (2019) nostetaan keskeisimmiksi mahdollisuuksiksi kestävä kulttuuri, kulttuurinen moninaisuus ja luovuus. Tärkeiksi toiminnan alueiksi kuvataan taide-, kulttuuriperintö - ja kirjastopolitiikka. Valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa (Vanupo) pääteema on nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Valtioneuvoston liikuntapoliittisen selonteossa (2018) linjataan liikunnan lisäämisestä elämän eri vaiheissa, liikunta- ja liikuntapaikkarakentamisesta, liikunnan kansalaistoi-

minnasta ja huippu-urheilusta, päämääränä lisääntyneet fyysinen aktiivisuus.

COVID-19 pandemia on tuonut ja tuo merkittäviä muutoksia myös vapaa-aikatoimialan toimintaympäristöön, joita on kokonaisuudessa vielä vaikea ennakoida. Näitä muutoksia voivat olla mm. asiakkaiden käyttäytymisen muutokset, kevään 2020 sulkuajan ja rajoitettujen avaamisten vaikutukset kävijämääriin ja talouteen, virtuaalisten / digitaalisten (ja hybridi) palvelujen tarve.

Vapaa-aikatoimialalla on kolme toimintaympäristöstä nousevaa yhteistä kehittämisaluetta / painopistettä, jotka ovat kaikki relevantteja myös koronasta selviytymisessä.

Eriarvoistuminen (asuinalueet ja väestöryhmät)

Merkkejä eriarvoistumisen ja polarisaation lisääntymisestä korona-aikana on jo nähtävissä. Haasteeseen vastataan mm. kaupunginvaltuuston hyväksymällä poikkihallinnollisella Nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja sosiaalisesti kestävä kaupunkirakenteen edistäminen (kv 1/2019).

Liikkumattomuus

Vähäinen fyysinen aktiivisuus, liikkumattomuus, vuosittaiset yhteiskunnalliset kustannukset ovat useita miljardeja euroja ja kustannukset kasvavat vuosittain suomalaisen väestön ikääntymisen myötä.

Lisäksi korona-ajan mukana tuoma ikäihmisten vähäinen liikkuminen ja sitä kautta heidän kokonaisvaltaisen toimintakykynsä tukemisen tarve kasvaa huomattavasti.

Tiedolla johtaminen

Palvelujen ja toiminnan kehittämisessä tiedolla johtamisella on keskeinen rooli. Kaupungin kolmesta kärkihankkeesta erityisesti Smart and Wise Turku tukee tiedolla johtamisen kehittämistä. Sillä tuetaan osaltaan kaupunginvaltuuston hyväksymää nuorten syrjäytymisen ehkäisyn ja sosiaalisesti kestävä kaupunkirakenteen edistämisen toimenpideohjelmaa sekä hyvinvoinnin ohjausryhmän kaikille toimialoille yhteisiä painopisteitä (nuorisotyöttömyyden väheneminen ja pitkäaikaisyöttömien aktivointi, yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden torjuminen, terveet elämäntavat ja vanhemmuuden tuki).

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutos "Pormestarien Turku" vaikuttaa myös vapaa-aikatoimialaan, koska mm. toimialan hallinnon palvelualue tulee liittymään osaksi uutta konsernihallintoa.

Vapaa-aikatoimiala

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Yhteiset									
Asukasluku	183 824	185 908	187 604	189 396	191 213	192 962	194 531	195 986	197 390
0 – 9 –vuotiaiden määrä	16 356	16 730	16 782	16 734	16 662	16 674	16 541	16 427	16 299
10 – 18 –vuotiaiden määrä	13 794	13 761	13 727	13 814	13 920	14 161	14 567	14 831	15 126
19 – 28 –vuotiaiden määrä	35 384	35 939	36 757	35 787	37 762	37 745	37 077	36 700	36 331
29-64 –vuotiaiden määrä	81 818	82 117	82 337	82 659	83 587	84 341	85 715	86 716	87 784
yli 65 vuotiaat	36 472	37 361	38 001	38 851	39 723	40 041	40 631	41 312	41 850
Alueiden eriarvoistuminen: Muunkielisten osuus suurin/pienin (pienalue) (yli 100 asukkaan pienalueet)	Varissuo 42,3 %/ Kurjenmäki läntinen 0 %	Varissuo 43,9 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 46,2 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 48,4 %/ Maanpää 0 %	Varissuo 50,0% Maanpää 0%	Varissuo 51,5 % Ispoinen 1,2 %			
Alueiden eriarvoistuminen: Työttömät suurin/pienin (pienalue) (Pienalueet, joissa työvoiman määrä yli 100)	Varissuo 34,7 % / Pa- pinsaari 4,9 %	Lopulliset tiedot saa- daan syk- syllä 2017	Pansio lt. 36,6 %* / Toijainen 4,0* % *=ennakko- tieto	Varissuo 29,0 %* / Ispoinen 3,5* % *=ennakko- tieto	Varissuo 29,0% / Moisio-Ka- nervämäki 7,1% (31.12.2017)	Varissuo 23,4 % / Papinsaari 2,5 % (4/2020)			
Kulttuuri									
Kulttuurin harrastamisen aktiivisuus 18 -79 v. Aktiivisten osuus %, FCG/Kapa		16,2 %	17 %	14 %	22,2%	23,2 %			
Liikunta									
Liikunnan harrastamisen aktiivisuus, 18 – 79 v. Aktiivisten osuus % FCG/Kapa	40 %	44 %	41 %	49 %	53%	48 %			
Nuoriso									
Alle 25 –vuotiaiden työttömien määrä	2095 (1/2015)	2013 (1/2016)	1873 (1/2017)	1522 (1/2018)	1305 (2/2019)	1345 (12/2019)			

Vapaa-aikatoimiala

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Turun kaupunkistrategiaa tukee kaksi strategista ohjelmaa. Hyvinvointi ja aktiivisuus – ohjelman pääteemat ovat: 1) Terve ja hyvinvoiva turkulainen, 2) Osaava ja oppiva turkulainen ja 3) Aktiivinen turkulainen. Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman pääteemat ovat : 1) Yrittävä ja osaava kaupunki, 2) Vaikuttava ja uudistuva kaupunki sekä 3) Rakentuva kaupunki ja ympäristö. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa molempia ohjelmia.

Vapaa-aikatoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku on eurooppalainen kulttuurikaupunki, joka tunnetaan myös vahvana urheilu- ja tapahtumakaupunkina. Keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja aktiivisuuden sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn edistäminen kestäväällä tavalla. Järjestämme palvelut nykyaikaisen monituottajamallin mukaan asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä hyvässä kumppanuudessa yritysten ja järjestöjen kanssa. Hyvinvoinnille keskeistä on aktiivinen elämäntapa, johon kannustamme turkulaisia. Etsimme ja kehitämme toimintamalleja, joilla kavennetaan hyvinvointieroja ja ehkäistään syrjäytymistä.

Toimialan lautakunnat ja palvelualueet toteuttavat erityisesti Aktiivinen turkulainen –teeman linjauksia:

- Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle
- Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa
- Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asukas- ja asiakastietoa

- Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä
- Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa
- Turun asemaa eurooppalaisena kulttuuri-kaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja
- Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi.

Vapaa-aikatoimiala

Perustehtävä: Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa.

Tahtotila: Hyvän elämän Turku.

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen,
- Osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä
- Vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa.

Edellä kuvattuja linjauksia ja painopisteitä toteutetaan yhteisissä, strategisissa tavoitteissa, jotka kaikki kolme lautakuntaa ovat hyväksyneet:

- Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi,
- Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

- Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut sekä
- Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja.

Korona-ajassa ja siitä selviytymisessä korostuu aktiivisuuden edistäminen, erityisesti kääntyvien toimintakyky sekä digitaalisten palvelujen kehittäminen ja systematisointi.

Kulttuurilautakunta

Painopisteet:

- Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku,
- Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen, Vetovoimainen Kulttuuri –Turku sekä
- Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku.

Toimintaperiaatteina ovat kriittinen ja rohkea oman toiminnan tarkastelu sekä työntekijöiden hyvinvointi.

Liikuntalautakunta

Painopisteet:

- Liikkuvat lapset ja nuoret - Kaikki lapset ja nuoret omaksuvat liikunnallisen elämäntavan,
- Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet luovat edellytykset liikunnalliseen elämään,
- Liikunta innostavana kumppanina elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämässä sekä

Vapaa-aikatoimiala

- Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikuntaa järjestävien yhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen turkulaisten liikkumisen lisäämiseksi.

Nuorisolautakunta

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoistumisen vähentäminen,
- Digitalisaation ymmärtäminen osana nuorten elämää,
- Kestävän hyvinvoinnin edistäminen,
- Osallisuus ja usko omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja aktiivinen kansalaisuus sekä
- Avarakatseinen kansainvälisyys ja moninaisuuden arvostaminen sekä vaaliminen.

Toimintaperiaatteina ovat innovatiivisuus, vuoropuhelu ja monialainen yhteistyö.

Harrastamisen tukeminen

Hallitusohjelmassa merkittävä kohta on mieluisen harrastuksen takaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen. Vapaa-aikatoimialan palvelualueiden yhteisenä sisäisinä kehittämiskohteina ovat mm.

- yhteistyön vahvistaminen lasten ja nuorten harrastamisen edistämiseksi toimialan kaikkien palvelujen yhteistyönä
- monimuotoisen ja -puolisen lastenkulttuuri-toiminnan ohjauksen ja johtamisen kehittäminen

Kaupungin omat kulttuuripalvelut mahdollistavat kulttuurin perustarjonnan, jota vapaa kenttä täydentää. Matalan kynnyksen kulttuuripalvelujen lisäksi tarvitaan vetovoimaisia huipputuo-

tantoja, jotka kasvattavat kaupungin matkailulista kiinnostavuutta ja kilpailukykyä.

Liikuntapalvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävän liikunnan mahdollisuuksia, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.

Lapsille ja nuorisolle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta ja vapaa-ajan toimintaan sekä nuorisopalveluihin ja palveluiden suunnitteluun. Ennaltaehkäisevät palvelut ja virikkeellinen toiminta ylläpitävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Kaikilla palvelualueilla huomioidaan Turku 2021– kymmenen vuotta kulttuuripääkaupungista merkkipäivä ja erityisesti kulttuurihyvinvoinnin edistäminen,

Vapaa-aikatoimiala on sitoutunut kaupunkitasoisiin kehittämiskokonaisuuksiin, kuten asukasbudjetointiin, lapsiystävällisyyteen, kotouttamiseen ja ilmastopolitiikkaan sekä vähähiilisyyteen

- Turku on UNICEFin lapsiystävällinen kunta
- Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkia ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja varautumiseen. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa ilmastosuunnitelman tavoitteita

ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen.

Vapaa-aikatoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PALVELUJEN VOLYYMI						
Kulttuuri						
Aktiivisten kirjastokortin käyttäjien osuus väestöstä, (käyttäneet kirjastokorttiaan Turun kirjastoissa / asukasluku)	-	39,4 %	39,3 %	37,9 %	37,1 %	36,7 %
Kulttuuripalveluja (teatteri, musiikki- ja taide) ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v % (FCG/Kapa)	79 %	80 %	79,1 %	83 %	67,5 %	66,5 %
Kirjastopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18-79 v % (FCG/Kapa)	76 %	77 %	72 %	74 %	71 %	75 %
Museopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 – 79 v (FCG/Kapa)	64 %	66 %	57 %	69 %	69 %	72 %
Liikunta						
Liikuntapaikkojen kävijämäärät: kaikki yleisölle avoinna olevat tilat yhteensä	1 089 315	1 235 538	1 022 035	1 193 983	1 240 670	1 663 000
Nuorisio						
Nuorisopalvelujen toimipisteiden ja palvelujen käyntikerrat(oma toiminta)		laskenta-tapa uudistettiin	248 500	222 196	199 901	209 589
PALVELUJEN LAATU JA VAIKUTTAVUUS						
Kulttuuri						
Asukkaiden 18 – 79 v., tyytyväisyys kirjastopalveluihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,29	4,38	4,39	4,48	4,41	4,49
Asukkaiden, 18 – 79 v., tyytyväisyys museoihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,16	4,26	4,25	4,29	4,23	4,28
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki, taide), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,89	3,90	4,20	4,22	4,15	4,17
Kulttuurilautakunnan avustuksilla tuettujen tuottajien määrä	-	254	302	330	346	1 070
Liikunta						
TEA-viisari(terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta ja sen edellytysten luominen, itsearviointi) asteikko 0-100	85	Tieto parillisina vuosina	86	Tieto parillisina vuosina	83	Tieto parillisina vuosina
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit ja –rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,91	3,94	3,90	3,97	3,91	3,9
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	3,78	3,71	3,67	3,63	3,59	3,57
PALVELUJEN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS						
Kulttuuri						
Kulttuurin avustusten määrä/asukas	7,16	7,25	7,05	7,99	6,60	9,65
Kirjaston nettomenot/asukas	59,99	57,00	58,33	57,21	56,40	56,25

Vapaa-aikatoimiala

Museoiden nettomenot/asukas	39,51	40,16	43,54	41,38	42,35	45,27
Orkesterin ja konserttitalon nettomenot/ asukas	28,96	28,64	27,44	26,97	24,51	24,85
Liikunta						
Liikunnan nettomenot/asukas	97,98	95,64	98,29	99,35	106,41	105,81
Liikunnan avustusten määrä/asukas	7,64	7,59	7,8	7,59	7,31	7,44
Nuoriso						
Nuorison nettomenot/ 0 -28 v.	126,10	125,13	120,54	115,03	114,44	118,94
Nuorison avustusten määrä/0 -28 v.	4,6	4,6	6,6	6,65	6,31	5,98

Vapaa-aikatoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
kirjaston lainat	3 121 090	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000
kirjastokäynnit	2 115 130	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000
konserttikävijät	69 069	60 000	43 000 / 60 000 *	68 000	68 000	68 000
museokäynnit	406 005	345 000	360 000	360 000	370 000	380 000
uimalaitosten käynnit	825 682	760 000	760 000	760 000	760 000	760 000
liikkuva koulu –toimintaan osallistuneet	3 200	3 000	1 600	3 000	3 000	3 000
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat, 0- 28 v)	209 589	210 000	190 000	210 000	210 000	210 000

Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö. Aktiivisuuden edistäminen on tärkeää myös korona-pandemiasta selviytymisessä.

* Arvion ensimmäinen luku perustuu olettamukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että

Vapaa-aikatoimiala

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomais määräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.						

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä	655 366	601 000	601 000	601 000	601 000	601 000
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	67 765	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	69	110	75	75	75	75
Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.						

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Verkkokirjastokäynnit	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
Kirjaston e-aineistojen käyttökerrat	147 946	115 000	137 000	145 000	150 000	155 000
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	10 922	+ 4 500	3 800	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500
Some-ajokorttikoulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	81 %	70 %	tavoite saavutettu 2019 Ei enää seurata	-	-	-
Sosiaalisessa mediassa ja verkossa kohdattujen nuorten määrä. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			Käynnistysmittari			
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenlaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon. Vahvistetaan korona-pandemian aikana hyväksi ja suosituiksi todettuja digitaalisia palveluja.						

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	21 755	15 000	9 000 / 14 500 *	15 000	15 000	15 000
Museon neuvontapalvelujen käyttötapaukset	5 210	5 000	5 200	5 200	5 200	5 200
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	10 941	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Ohjatut nuoret (9-18 –vuotiaat nuoris- ja kausikorttilaiset ja harrastekursseille osallistuneet sekä 15 – 29 –vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	7 274	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1190	ei enää seurata	-	-	-
Vuodesta 2021 eteenpäin mittari muuttuu seuraavanlaiseksi: Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneet nuoret. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			käynnistysmittari			

Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkailla konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.

* Arvion ensimmäinen luku perustuu oletukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomais määräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.

2.3 Strategiset hankkeet ja projektit 2021

Hanke	Hyötytavoite	Tuotostavoite	Ensisijainen strategia-kytkös	Lisätietoja
Aktiivisuuden edistäminen	Toimialan kaikkien palvelualueiden yhteistyöllä luodaan uusia keinoja passiivisten tavoittamiseen. Tunnistetaan vapaa-ajallaan passiivisia kohderymiä sekä heidän haasteitaan ja tarpeitaan. Niihin vastataan aktiivisuutta edistävillä kehittämisprojekteilla, joiden seurauksena kaupunkilaisten aktiivisuus lisääntyy.	Aktivointia edistäviä projekteja valmistellaan ja toteutetaan palvelualueiden yhteistyönä. Projektien tuotoksena syntyy aktiivisuutta edistäviä palveluja ja toimintatapoja huomioiden myös kohderyhmät ja asuinalueet.	2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Liiklk: Liikuntaneuvonnan palveluketjut, Liiklk: Voimaa vanhuuteen, Liiklk: Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet, Hall: Aktiivisuuden edistäminen kokeiluilla ja projekteilla, Harrastamisen edistäminen vapaa-aika- ja sivistystoimialojen yhteistyöllä
Digitaalisten medioiden hyödyntäminen	Digitaalisuuden kautta mahdollistuvat monikanavaiset palvelut, saavutettavuuden parantaminen, käyttäjälähtöinen suunnittelu ja datan kerääminen. Palvelujen yksilöllistämisen ja kohderyhmäfokusoinnin kautta voidaan palveluille paremmin tavoitella pitkäkestoisia vaikutuksia.	Uudet digitaaliset kanavat tarjoavat myös mahdollisuuksia uusien asiakkaiden tavoittamiseen; mennään sinne, missä asiakkaat ovat. Palvelujen yksilöllistäminen ja kohderyhmäfokusointi.	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Nlk: Some nuorisotyön kehittäminen, Kultlk: KOHA-kirjastojärjestelmän uudistaminen, Kultlk: TFOVirtual - virtuaalikonserttikiertue, Kultlk: Museon tiedonrikastamisalustan kehittäminen, Liiklk: Asiakastietojen keruu, Hall: Palvelujen digitaalisuutta parantavien projektien yhteistyötä lisätään.
Kansalaistaidot ja saavutettavuus	Vapaa-aikatoimialan jokaisella palvelualueella on oma selkeä osaamisenalueensa ja vastuunsa kansalaistaitojen edistämässä. Yhteiskunnalle on kannattavaa, että kaupunkilaisten kansalaistaidot ja elämähallintataidot ovat hyvällä tasolla. Tämä heijastuu koettuun hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen, ja toteuttaa tavoitetta paremman elämän Turusta.	Vapaa-aikatoimialan tulee saavutettavasti tarjota kaupunkilaisille mahdollisuuksia osallistua palveluihin sekä edistää heidän kansalaistaitojaan kunkin palvelualueen osaamisen mukaisesti.	2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021: Kultlk: uudet lukutaitoa tukevat toimintamallit, Kultlk: Pääkirjaston toiminnallisuuden parantaminen, Kultlk: Asiakaspalvelun kehittäminen, Kultlk: Julkisen taiteen ohjelman laatiminen, Hall: Omatoimisuutta ja osallisuutta edistäviä yhteisiä projekteja työstetään.

Kumppanuudet	Kumppanuuksien kautta mahdollistetaan kaupunkilaisille parempaa palvelua, kattavampia palvelupaketteja ja ajassa kiinni olevia sisältöjä. Kumppanuuksien kehittäminen parantaa resurssien käyttöä. Jaetun asiantuntijuuden ja moniammatillisen yhteistyön kautta myös oman henkilökunnan osaaminen kasvaa. Tavoitteena monialainen osaaminen ja monipuolinen palvelutuotanto sekä uudistuva avustustoiminta.	Vähenevien resurssien ja yhä monialaisempaan osaamiseen liittyvien vaatimusten kasvaessa vapaa-aikatoimialan palvelualueiden tulee panostaa kumppanuuksien kehittämiseen. Kumppanuuksien kautta saatavien uusien oivalluksien ja niiden pohjalta syntyvän paremman palvelun tavoitteena on kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen.	2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa	Toteuttaa toimialan strategista tavoitetta. Operatiivisten sopimusten projektit 2021 mm. Kultlk: Saavutettavat orkesterit, Kultlk / Nlk: Monitoimitalojen yhteistoiminnan kehittäminen, Liiklk: Kaikkia liikuttava Turku, Liiklk: Lasten liikunnan laatutekijöiden edistäminen seuroissa, Hall: Hallintopalvelut koordinoi ja tukee toimialan yhteistyötä ja kumppanuuksia kehittäviä yhteisiä projekteja.
--------------	--	---	---	--

Toimialan yhteiset	Hanke/projekti	Hyötytavoite	Strategia-kytkös
	Historian museo	Turkuun toteutetaan Historian ja tulevaisuuden museo, joka toimii kaupungin kulttuurimatkailullisen vetonaulana ja kaupunkilaisten yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Uusi museo tuo Turkuun matkailijoita, on vahva lisä lapsille ja lapsiperheille suunnattuun tarjontaan, vahvistaa käsitystä paikallisesta historiasta ja omista juurista sekä vahvistaa identiteettiä.	2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan
	Harrastamisen edistäminen	Hallitusohjelmassa korostetaan harrastamisen merkitystä nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäjänä. Jokaiselle lapselle ja nuorelle halutaan taata aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä	2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Vapaa-aikatoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Käyttötalousosa

1.000€						
Vapaa-aikatoimiala	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	10 286	9 433	8 918	9 617	9 748	9 846
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	74 664	75 683	75 798	76 052	77 152	77 923
Toimintakate	-64 377	-66 251	-66 880	-66 435	-67 403	-68 077
Muutos-%		2,9%	1,0%	-0,7%	1,5%	1,0%

1.000€						
Kulttuurilautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	5 055	4 455	3 938	4 538	4 594	4 640
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	40 796	41 233	41 055	40 905	41 490	41 905
Toimintakate	-35 741	-36 778	-37 117	-36 366	-36 896	-37 265
Muutos-%		2,9%	0,9%	-2,0%	1,5%	1,0%

1.000€						
Liikuntalautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	4 325	4 045	4 045	4 127	4 188	4 230
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	24 773	25 217	25 431	25 733	26 109	26 370
Toimintakate	-20 448	-21 172	-21 386	-21 606	-21 921	-22 140
Muutos-%		3,5%	1,0%	1,0%	1,5%	1,0%

Vapaa-aikatoimiala

1.000€						
Nuorisolautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	906	933	935	952	966	975
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	9 095	9 234	9 312	9 415	9 552	9 647
Toimintakate	-8 188	-8 301	-8 377	-8 463	-8 586	-8 672
Muutos-%		1,4%	0,9%	1,0%	1,5%	1,0%

Investointiosa

1.000€						
Vapaa-ajan toimiala	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	865	860	740	840	840	840
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-865	-860	-740	-840	-840	-840
Muutos-%		-0,6%	-14,0%	13,5%	0,0%	0,0%

1.000€						
Kulttuurilautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	493	540	540	540	540	540
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-493	-540	-540	-540	-540	-540
Muutos-%		9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Vapaa-aikatoimiala

1.000€						
Liikuntalautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	328	200	200	200	200	200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-328	-200	-200	-200	-200	-200
Muutos-%		-38,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

1.000€						
Nuorisolautakunta	TOT 2019	TAM 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	44	120		100	100	100
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0		0	0	0
NETTO	-44	-120	0	-100	-100	-100
Muutos-%		170,2%	-100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Vapaa-aikatoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1000 € (kaupunginhallitus)

1.000 €			
Palvelu- tai tulosalue	Toimintatuotot	Toimintamenot	Toimintakate
Vapaa-aikatoimialan hallinto	0	12 062	-12 062
Projektit	0	152	-152
Kaupunginteatteri (nettoyksikkö)	0		0
Orkesteri	605	5 749	-5 144
Kirjastopalvelut	800	12 014	-11 214
Museopalvelut	2 533	11 077	-8 545

Vapaa-aikatoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)	610,2	617,5	609,5	583,5	583,5	583,5
Palkat ja palkkiot	21 744 704	22 028 823	21 648 933			
Kulttuurilautakunta (htv)	400	407	399	373	373	373
Kulttuurilautakunta (palkat ja palkkiot)	14 284 515	14 527 734	14 080 618			
Liikuntalautakunta (htv)	99	102	102	102	102	102
Liikuntalautakunta (palkat ja palkkiot)	3 659 802	3 609 886	3 659 999			
Nuorisolautakunta (htv)	111,2	108,5	108,5	108,5	108,5	108,5
Nuorisolautakunta (palkat ja palkkiot)	3 800 387	3 891 203	3 908 316			
Lisätietoja: TA21 Museopalveluihin +1htv tutkija (alueellinen tehtävä, rahoitus 85%), toimialan hallinnosta -9htv konsernihallintoon siirtyneet kehittämisspäällikkö, markkinointipäällikkö ja taloustiimi. TS22-TS24 Toimialan hallinnosta -26htv konsernihallintoon.						

Vapaa-aikatoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	141 619	141 214	139 828
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	141 619	141 214	139 828
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	222,3	222,3	222,3
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa. Kts. lautakunta-kohtaiset erittelyt.			

Kulttuurilautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	47 881	47 763	48 389
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	47 881	47 763	48 389
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	28,3	28,3	28,3
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	78 065	79 129	78 065
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	78 065	78 129	78 065
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130
Lisätietoja: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

Nuorisolautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	15 673	15 322	13 374
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	15 673	15 322	13 374
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)	64	64	64
Lisätietoja: Nuorisopalvelujen alueissa lisäksi 1 ha (Inari) ja 23 vesiha (Tippsund). Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

5.1 Henkilöstön hyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea luottamalla omiin alaisiin (liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, orkesteri)	
Työyhteisötaidot - Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,45)
Työyhteisötaidot - Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö - Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,57)
Työyhteisö - Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisö - Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)
Työyhteisön tuki esimiestyölle, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,54) Välik. (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Pyritään parantamaan työpaikan ilmapiiriä vuorovaikutteisella johtamiskulttuurilla. Pyritään tehokkaammin priorisoimaan töitä ja kehitetään myös itsensä johtamista mm. kehityskeskusteluihin ja koulutuksiin tukeutuen. Nuorisopalveluissa on käynnissä organisaatiokulttuurin kehittämishanke ja orkesterilla henkilöstön kehittämishanke.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta (museopalvelut)	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 168 (28, 7%)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
	Vuonna 2019: 173 (29,1 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Tuetaan itsensä johtamisen taitoa ja omien työtavoitteiden onnistunutta asettamista.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet (kirjastopalvelut, nuorisopalvelut)	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (4,73) Välik. (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75% Kunta10 (85,80 %) Välikysely (83 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi: Kirjastopalveluissa selkeytetään toimintaperiaatteita ja toiminnan seuranta. Nuorisopalveluissa toteutetaan tiimivalmennusta.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä (nuorisopalvelut, orkesteri)	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70%)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään - Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Nuorisopalveluissa toteutetaan tiimivalmennusta. Orkesterissa pyritään tukemaan toimintaympäristön muutokseen valmistautumista.

**Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 6. Uudistamiskyky**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa (kaikki palvelualueet)	

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,25)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Osallistetaan työntekijöitä laajasti kehittämistyöhön ja kannustetaan avoimeen ja keskustelevaan työskentelyyn, rohkeuteen ja uuden ideointiin. Korostetaan jokaisen vastuuta omasta työstään ja työyhteisön hyvinvoinnista. Reagoidaan muuttuvaan toimintaympäristöön, järjestetään koulutuksia sekä parannetaan hybridityönteon mahdollisuuksia.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa (nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja orkesteri)	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (2,89) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Nuorisopalveluissa esihenkilövalmennus ja esihenkilöiden vertaiskokoukset. Kirjastopalveluissa strategian vieminen konkreettisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi yksiköiden ja tiimien arkeen.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

Kaupungin tavoite 2018 – 2021: 8. Laadukas esimiestyö

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa (museopalvelut)	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (71 %) Uusin kysely (55 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,59)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Heikentynyt lievästi)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Tuetaan esihenkilöiden ja alaisten toimivaa vuorovaikutusta etä- ja hybridityöympäristössä.

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen

9. Yhteistoiminta ja osallistaminen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen (liikuntapalvelut ja orkesteri)	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Toimiala edellinen (69%) Toimiala uusin (74 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi: Liikuntapalveluissa tiedonkulku varmistetaan viestimällä kahdensuuntaisesti palvelualueen johtoryhmässä, laajennetussa johtoryhmässä, osastopalavereissa ja henkilökuntapäivillä. Orkesterissa sähköisten työkalujen käyttöönotto tuotantojen suunnittelussa ja sisäisessä viestinnässä.